

ŽIVOTNI POZIV PROROKA JEREMIJE

Dr Janko OBERSKI

Čitavo Sv. Pismo, kao od Duha Svetoga nadahnuta Riječ Božja, predočuje nam kao neiscrpivi izvor nedokučive Božje mudrosti u raznim literarnim oblicima tijesnu povezanost Božje providnosti s čovječanstvom, da ga prema raznim historijskim prilikama i potrebama vodi k vječnom spasenju.

U Starom Zavjetu ta je povezanost u užem smislu usmjerena na vodstvo Abrahamova pokoljenja, tj. Izraelskog naroda, da se u tom narodu s vremenom sve jasnije naviješta vrijeme dolaska Spasiteljeva, koji ima da donese čovječanstvu konačnu puninu objave, da ona postane svojinom ne samo Izraelskog naroda, nego općom baštinom svega čovječanstva. Zato se diljem povijesti Božje objave St. Z. susrećemo s mnogim mjestima, koja uz registraciju historijskih događaja imaju i svoje proročko, ili tipsko mesijansko značenje za buduću povijest kraljevstva Božjega na zemlji. To u osobitom smislu vrijedi za proročke knjige Staroga Zavjeta.

I. VJERSKO-MORALNE I POLITIČKE PRILIKE U VRIJEME PROROKA JEREMIJE

U vrijeme djelovanja proroka Jeremije (626—586) proživljuje zajednica starozavjetnog kraljevstva Božjega svoje najkritičnije razdoblje svoga najdubljeg moralnog pada, zbog kojega Bog preko svojih proroka, naročito Jeremije, naviješta tešku katastrofu judejskom narodu kao kaznu za njegovu nevjernost, a to je gubitak narodne slobode i samostalnosti odvedenjem u babilonsko sužanjstvo. Kao glavne uzroke katastrofe, što ih Bog preko proroka Jeremije ističe, jesu:

1. *Nezahvalnost* za primljena nebrojena dobročinstva: »Što su vaši oci našli na meni krija, da su se odmetnuli od mene i pristali uz ništavilo, te sami postali ništavi? Nitko od njih nije pitao: Gdje je Gospod, koji nas je izveo iz zemlje egipatske, koji nas je vodio kroz pustinju, kroz zemlju punu pustoši i jama, suhu i punu smrtnih opasnosti ... A ja sam vas doveo u zemlju, koja je kao vrt, da uživete njezine plodove i njezina dobra; a vi kad ste došli, oskvrnuli ste moju zemlju i moju

ste baštinu promijenili u rugobu. Svećenici nijesu pitali: »Gdje je Gospod?« čuvari zakona nijesu me priznavali; pastiri su se odmetnuli od mene; proroci su prorokovali u ime Baalovo i utjecali se onima, koji ne mogu pomoći. Zato optužujem vas i vašu djecu«, (Jer 2, 5—9). Predbacuje im veću zloću od poganskih naroda, koji se ne odmeću od svojih bogova, makar i nijesu pravi bogovi. »A moj narod zamijenio je onoga Boga, koji je njegova slava, u beskorisnu stvar . . . Zaprepastite se, o j nebesa! . . . Moj je narod ostavio mene, izvor vode žive, a sebi su iskopal i zdence, koji ne mogu držati vode« (Jer 2, 10—13).

2. *Odmotanje od vjere*, slično javnoj bludnici: »Ne ću da ti služim!« — govoriš; pod svakim zelenim drvom liježeš kao bludnica« (Jer 2, 20).

Starozavjetna veza između Boga i Izraelskog naroda često se pripodablja s vezom između zaručnika i zaručnice (kao npr. u Pjesmi nad pjesmama), ili s bračnom vezom. Evo, kako to prikazuje prorok Ezekijel: »Ja sam te ogrnuo svojim plaštem i pokrio tvoj stid i zakleo sam se tebi i sklopio sam s tobom ugovor, veli Gospod, i postala si moja« (Ezk 16, 8). Odmetnuće pak Izraelskog naroda od Božjeg zakona smatra se kao ženina nevjera, kad je ostavila svoga muža i upustila se u javno bludništvo, kako to zorno ocrtava isti prorok Ezekiel: »Ovako govori Svemogućí Gospod: Jer si razgoličila svoju sramotu i otkrila svoju golotinju prigodom svoga bludničenja pred svojim ljubavnicima i pred svim svojim odurnim likovima, i zaradi krvi tvoje djece, što si je darivala njima, evo, ja ću sabrati sve tvoje ljubavnike, kojima si se sviđala i koje si ljubila, pa i one, za koje nijesi marila. Da, sabrat ću ih protiv tebe sa svih strana, razgoličit ću pred njima tvoju sramotu, da vide svu tvoju golotinju. Sudit ću te po zakonu za bludnice i ubojice . . . Potom će dovesti protiv tebe, da te kamenuju i sasijeku svojim mačevima.« (Ezk 16, 36—38; 16, 40).

Prorok pak Jeremija uspoređuje bludničenje svoga naroda s nagonom životinjskog parenja deve i divlje magarice: »Tkogod je poželi, ne mora je tražiti, jer se nalazi u mjesecu njezina parenja« (Jer 2, 23—24).

3. *Opća pokvarenost i tvrdovratost*. Bog se preko proroka Jeremije tuži na opću pokvarenost judejskog naroda i njegovu tvrdovratost u grijehu. »Prođite kroz jerusalemske ulice, ogledajte se i uvjerite se sami, i potražite na njegovim trgovima, može li se naći koga čovjeka, i ima li ikoga, koji čini ono, što je pravo i komu je stalo do istine, i ja ću mu oprostiti. Pa ako se i zaklinju: 'Tako živ bio Gospod!' ipak se krivo zaklinju . . . Biješ ih, ali ih ne boli; zatireš ih, ali ne će da prime tvoju pokuku; njihovo je čelo tvrđe od kamena. Oni ne će da se obrate. Tada sam pomislio: Samo su bijednici oni, koji ludo rade, jer ne znadu puta Gospodnjega, pravde Boga svoga. Zaputio sam se k velikašima, da s njima govorim, jer oni znadu put Gospodnji i pravdu Boga svojega. Ali upravo ovi, svi zajedno, slomili su jaram i prekinuli veze. Zato neka ih ščepa lav iz šikare, neka ih podavi vuk iz stepe, neka vrebja leopard pred njihovim gradovima! Tkogod izađe iz njih, neka bude rastrgan, jer mnogobrojne su njihove opaçine, mnogovrsni su njihovi otpadi . . . Kao ugojeni pohotni ždrijepci svaki rže za ženom svoga bližnjega. Zar da ih zato

ne kaznim, govori Gospod, ili zar da se ne osvetim takvom narodu?» (Jer 5, 1—6; 8—9). Srce je ovoga naroda nepoučljivo i tvrdokorno, oni otpadaju i odlaze. Niti govore u svom srcu: »Hajde da se pobojimo Gospoda, Boga svoga . . . Vaša zloća vam to sprečava i vaši grijesi odbijaju sreću od vas. Jer su u mojem narodu bezbožnici, koji vrebaju kao ptičari, kad se prignu među zamke i love ljude. Kao krletka puna ptica, tako su njihove kuće pune krivo stečenog blaga, i tako su postali moćni i bogati. Ugojeni su i usaljeni, njihova zloća prekoračuje svaku mjeru; ne mare za pravdu, ne brinu se za pravicu sirote, ne dosuđuju pravde bijednicima. Zar da to ne kažnjavam, pita Gospod? . . . Užas i grozote zbivaju se u zemlji. Proroci lažno prorokuju, svećenici rade na svoju ruku, a mojem narodu je to po volji!« (Jer 5, 23—31) . . . Od najmanjega do najvećega, svi se oni lakome samo za nečasnim dobitkom; od proroka pa do svećenika, svi su varalice. Oni hoće da ozdrave ranu mog naroda na laku ruku, govoreći: »Mir, mir!« ali mira nema.

4. *Pokvarenost kraljeva i vladara.* — U vrijeme proroka Jeremije dosegla je moralna pokvarenost kraljevskog dvora, knezova, pa čak i svećenika, svoj vrhunac . . . Razumljivo je, da je ona preotela mah i u najširim slojevima naroda. Kralj Manases, koji je vladao 55 godina, (896—643 pr. Kr.), obnovio je kult Baala i Astarte, kult visina i asirski kult zvijezda, te podigao idolske likove u samom hramu i njegovom predvorju. Počinjao je najveće grozote, tako te je i vlastitog sina dao spaliti za žrtvu Molohu (IV Kr 21, 6). Prezirao je proroke, koji su narod odvrćali od idololatrije (Hab 1, 1—11; IV Kr 21, 10—16; II Dnv 33, 1—17). Kad je otkazao vazalsku pokornost asirskom kralju Asarhadonu (681—669) i njegovu nasljedniku Asurbanipalu (669—626) sklopivši savez s Egipćanima, dao ga je Asurbanipal zatočiti u Babilon (647). Tek u sužanjstvu raskajao se Manases moleći Boga za oprostjenje, te se g. 643. povratio iz sužanjstva i u Jerusalemu dao srušiti idole i obnovio pravovjernih kult. Manasesa je naslijedio njegov opaki sin Amon (639—638), koji je otpao od zakona Božjega i obnovio krivoboštvo, ali je već druge godine svoga vladanja bio ubijen od urotnika (IV Kr 21, 22; II Dnv 33, 24). Njega je naslijedio malodobni sin Josija u 8. godini života, koji je pod uplivom proroka Habakuka, Sofonije, a osobito Jeremije, bio dobro odgojen i revnovao za obnovu zakona Božjega, ali je poginuo kod Magedona (608) htijući spriječiti prolaz egipatskog faraona Neka kroz Judeju protiv Babilonaca. Poslije njegove smrti slijedio je niz samih opakih judejskih kraljeva. Prvi je bio Joahaz, nazvan Sellum (608). On je pošao putem bezbožnih kraljeva, ali je nakon tri mjeseca bio zarobljen u Ribli od egipatskog faraona Neka i odveden u Egipat, gdje je doskora umro kao utamničnik. Mjesto njega postavio je Neko za kralja njegova starijeg brata Joakima (608—598). On je bio čovjek opak i okrutan, odmetnik od Božjeg zakona, te je morao plaćati danak egipatskom faraonu Neku i obvezati mu se na pomoć u ratu protiv babilonskog kralja Nabukodonosora. On je dao ubiti proroka Uriju, kad ga je Urija opomenuo radi njegova bezboštva, a htio je ubiti i proroka Jeremiju i Baruha, koji su se spasili sakrivši se (Jer 22, 13—19; 26, 20 i sl.; 36, 19. 28). Nakon poraza što ga je doživio s egipatskim faraonom Nekom kod

Karkemiša (605) od Nabukodonosora, bio je odveden kao sužanj u Babilon, ali je pod kraj života bio pušten na slobodu i vratio se u Jerusalem. Na svoju nesreću opet se pobunio protiv Nabukodonosora, koji je zbog toga načinio drugi vojni pohod protiv Jerusalema (598), za kojeg je Joakim umro. Naslijedio ga je sin Jehonija, koji je vladao samo tri mjeseca, dok je Nabukodonosor po drugi put opljačkao Jerusalem te Jehoniju zajedno sa mnoštvom judejskog naroda (oko 10.000) odveo u babilonsko sužanjstvo. Babilonski kralj Nabukodonosor postavio je potom za judejskoga kralja trećega sina Josijina, po imenu Mataniju, komu je Nabukodonosor promijenio ime u Sedekiju. On je vladao od 597—587. Unatoč mnogim opomenama od strane proroka Jeremije Sedekija je opet prijanjao uz krivoboštvo, pa je čak i pred jerusalemskim hramom obnovio idololatriju. Na nagovor velikaša, svojih savjetnika, a protiv upozorenja proroka Jeremije, sklopio je Sedekija savez s Egiptom, uzdajući se, da će se tako moći oprijeti Babiloncima i otresti se njihova jarma (Jer 27, 12). Devete godine svoga vladanja otkazao je pokornost babilonskom kralju Nabukodonosoru, a ovaj je na to krenuo na posljednji ratni pohod protiv Jerusalema. Kad je Jerusalemu htio priteći u pomoć egipatski faraon Hofra, morao je odustati od svoje namjere uslijed protunavale Nabukodonosora. U tom kritičnom času Jeremija je poduzeo sve svoje napore, da nagovori kralja Sedekiju, Judejce i jerusalemske građane, neka se dragovoljno pokore babilonskom kralju Nabukodonosoru, ako hoće da predusretnu katastrofu potpunog razorenja Jerusalema i trećeg odvedenja u babilonsko sužanjstvo (Jer gl. 37 i 38). Ali prorok Jeremija, ne samo da tim svojim savjetima nije naišao na razumijevanje judejskih knezova, koji su činili pritisak na neodlučnog kralja Sedekiju, nego su radi toga smatrali proroka Jeremiju izdajnikom i tražili od kralja Sedekije, da dade pogubiti proroka Jeremiju kao narodnog neprijatelja i izdajnika. Ipak je kralj Sedekija u više navrata uspio spriječiti, da Jeremija nije bio pogubljen, iako je bio zatvoren u predvorje zatvora, a jednom bačen u blatni zdenac, iz kojeg je Jeremiju izbavio jedan njegov prijatelj, kraljev sluga Etiopljani Ebed Melek. Prorok Jeremija učinio je posljednji pokušaj, da nagovori kralja Sedekiju, da se preda babilonskom kralju Nabukodonosoru, ako hoće da spasi svoj život, Ali kralj Sedekija, bojeći se prezira zarobljenih Judejaca, odlučio se na bijeg, ali je kod Jerihona bio uhvaćen i odveden u Riblu, gdje su mu Babilonci naočigled pobili sinove i napokon njega samoga oslijepili i odveli u babilonsko sužanjstvo, dok je babilonski kralj Nabukodonosor odredio, da se proroka Jeremiju pusti na slobodu.

Prorok Jeremija bio je pošteđen od odvedenja u sužanjstvo i dana mu je sloboda, da se priključi Godoliji, koga je babilonski zapovjednik straže Nabuzardan postavio za upravitelja Judeje nad ostacima judejskih stanovnika. Ali Godolija bio je već u sedmom mjesecu svoje uprave ubijen od rivala Ismaela iz kraljevskog roda, koji je nakon toga prebje-gao k Amoncima (Jer 41, 1—2; 10)). Poslije Godolijine smrti preuzeo je vodstvo ostatka naroda u Judeji Johanan, koji je unatoč odgovaranja proroka Jeremije odlučio, da se s tim ostatkom naroda preseli u Egipat, nadajući se, da će u Egiptu biti judejskim iseljenicima lakše negoli pod

vlašću Babilonaca. Tom je zgodom i prorok Jeremija prisilno odveden u Egipat, gdje se obistinilo sve ono, što je prorok bio navijestio, tj. da će judejski iseljenici tamo podleći krivoboštvu (Jer 43, 8 i sl.), a sam prorok Jeremija bio je od vlastitih sunarodnjaka ubijen zato, što je prekoračio njihov otpad od Boga (Hbr 11, 37—38).¹

II. TEZINA JEREMIJINE PROROČKE SLUŽBE

Uočivši svukolikou vjersku i moralnu bijedu judejskog pučanstva možemo potpuno shvatiti, kako je u takovim očajnim prilikama bio težak zadatak Jeremijine proročke službe, to više, što je njegov karakter bio skroz oprečan prilikama i karakteru sveopće pokvarenosti svoga suvremenog naraštaja. Njegova je duša od djetinjstva bila odana vjernosti zakonu Božjemu. Zato ga je Bog od djetinjstva odabrao za proročku službu, kako to on sam priznaje na početku svoje proročke knjige.

Prorok Jeremija bio je rodom iz Anatota, koji se nalazio oko 1 sat udaljenosti sjeverno od Jerusalema, iz pobožne svećeničke porodice Helijske, potomka velikog svećenika Abijatar, koga je Salomon prognao u Anatot (III Kr 2, 26—27). Prve godine svoga života proveo je u zaštićenju svoje obitelji. Već u svojoj mladosti zamjećivao je strahotu moralne pokvarenosti, koja je zavládala u svim slojevima naroda, a to je bez sumnje zadavalo bol njegovoj duši. U početku svoje proročke knjige opisuje, kako je u trinaestoj godini vladanja kralja Josije (626), a Jeremiji je u to vrijeme bilo oko 20 godina, bio pozvan na proročku službu i vršio je sve do trećeg odvedenja Judejaca u babilonsko sužanjstvo (587). Evo, što on sam veli o tom pozivu:

»Došla mi je riječ Gospodnja: Prije negoli sam te oblikovao u materinjoj utrobi, poznavao sam te; prije negoli si izašao iz materinog krila, posvetio sam te i postavio za proroka narodima« (Jer 1, 4—5). Osjetivši taj poziv već u nježnoj mladenačkoj dobi, pun skromnosti i poniznosti Jeremija naslućuje svu težinu i odgovornost toga poziva, te daje tomu oduška riječima: »Oh, svemogućí Gospode, gle, ja ne znam govoriti, jer sam još mlad!« Ali Gospod mi je odgovorio: »Nemoj govoriti: još sam mlad, nego idi, kudgod te pošaljem, i govori, štogod ti zapovijedim! Ništa se ne boj, jer sam ja s tobom, da te izbavim veli Gospod.« Potom je Gospod pružio svoju ruku i dotaknuvši se mojih usta rekao: »Eto, ja polažem svoje riječi u tvoja usta. Evo, postavljam te danas nad narodima i kraljevima, da čupaš i obaraš, da rušiš i razaraš, da gradiš i sadiš ...« (Jer 1, 5—11).

Prorok Jeremija, premda je bio sebi potpuno svijestan težine ovog poziva u vrijeme opće pokvarenosti svoga vremena kao i neuspjeha svoga djelovanja u sredini, koja je bila okorjela u zloći, ipak se u svoj svojoj skromnosti spremno odaziva Božjem pozivu, pripravan na sve teškoće i neugodnosti svoje proročke službe, ali pun pouzdanja u Božju pomoć (1, 15—19). Težina Jeremijinog proročkog poziva sastojala se u

1. RICCIOTTI GIUSEPPE, *Il Libro di Geremia*, Torino 1923, str. 33. Prema rabinskoj pak tradiciji (*Seder 'olam rabba* 26, 77) nakon pobjede nad Egipćanima odveo je Nabukodonosor Jeremiju u Babiloniju, gdje je s njim obazrivo postupao, i tamo da je Jeremija umro naravnom smrću.

tom, što je on osobno bio svom dušom prožet revnošću za Božji zakon, i u ispunjavanju toga zakona vidio jedinu sreću i spas svoga naroda od zala, koja su njegovu narodu prijetila zbog duboke moralne pokvarenosti, a s druge strane nailazio je ne samo na potpuno nerazumijevanje ozbiljnosti svojih proročkih navještaja, nego i na tvrdovrati otpor i izrugivanje svom proročkom djelovanju. Bolne prorokove slutnje obistinjavale su se za njegova djelovanja, jer ne samo da nije nailazio na razumijevanje svojih sunarodnjaka, nego je od njih doživljavao prezir i zlostavljanje, dapače mu je u više navrata bio ugrožen život, jer su ga smatrali izdajicom svoga naroda zato, što im je predlagao dragovoljno pomirenje s Babiloncima. Još je bolnije djelovalo na srce proroka Jeremije, kad je nailazio na protivljenje lažnih proroka, koji su opsjenjivali judejski narod, da mu se ne može ništa zla dogoditi, jer da Bog ne može dopustiti, da njegov narod bude lišen slobode i odveden u sužanjstvo, pa makar oni služili krivim bogovima i ustrajali u svom opakom životu, jer da njih čuva hram Gospodnji (Jer 7, 3—4).

Najbolnije časove svoga proročkog djelovanja proživio je Jeremija, kad je doživio konačno Božje pokaranje nad Jerusalemom prigodom treće opsade Babilonaca, kad je Jerusalem doživio svoju katastrofu razorenja i odvedenja pučanstva u babilonsko sužanjstvo. Odraz te velike žalosti nalazimo u Jeremijinim tužaljka nad razvaljenim Jerusalemom, gdje se očituje neizreciva bol nad teškom sudbinom, što ga je zadesila kao pravedna Božja kazna, ali ipak ne očajava, nego se ufa u Božje milosrđe, da će se Bog smilovati svom narodu, kada se raskaje i iskrenim se srcem obrati k Bogu, i zato završuje riječima:

»Obrati nas, Gospode, k sebi, da se i mi obratimo!

Obnovi naše dane kao u davnini!

Ili zar si nas sasvim odbacio, i zar se tako jako srdiš na nas?»

(Tuž 5, 22).

Prorok Jeremija završio je svoj patnički zemaljski život prije negoli su prestale pravedne Božje kazne sužanjstva Judejskog naroda, ali kako saznajemo iz viđenja pobožnog velikog svećenika Onije III, o kom nam govri II knjiga Makabejska (15, 13—16), da mu se za molitve ukazao čovjek sive kose, veličanstvene pojave, ožaren čudesnim sjajem, u kom je prepoznao lik proroka Jeremije, a Onija je vidjevši tu pojavu rekao: »Ovo je ljubitelj braće, koji se mnogo moli za narod i sveti grad, Božji prorok Jeremija.« Tada je Jeremija ispružio svoju desnicu i podao Judi (Makabejcu) zlatni mač govoreći: »Primi sveti mač, kao Božji dar, s kojim ćeš satrti protivnika!« Prema tomu vidi se, da prorok Jeremija ni na drugom svijetu kao pravednik Božji nije zaboravio na svoj narod, nego se molio za njegovo dobro i sreću.

III. POBUDAN PRIMJER PROROKA JEREMIJE

Pojava proroka Jeremije, kao divnog karaktera s obzirom na njegovu osobnu moralnu svetost, kao i žarskog rodoljuba, ostaje za svu povijest Božjega kraljevstva, kako u Starom Zavjetu, tako i u Novom Zavjetu djelovanja Kristove Crkve, idealan lik revnitelja za Božje kraljev-

stvo, koji se može i u novozavjetnom kraljevstvu Božjem Kristove Crkve stavljati za uzor revnosti i u najkritičnijim razdobljima, potrebama i prilikama ljudske zajednice. Prorok Jeremija, na osnovi Božjeg poziva na proročku službu, nastupa kao neustrašiv borac protiv vjerskog indiferentizma i idololatrije svoga vremena, i u toj borbi nepokolebljivo ustraje u svim teškoćama i protivštinama, na koje nailazi u svom djelovanju.

Prorok Jeremija trpio je u borbi protiv pokvarenosti svih slojeva naroda prezir, ismjehtavanje, nasilja protiv svoje lične slobode, sužanjstvo, prijetnje protiv svoga vlastitog života, ali ga ništa od svega toga nije moglo pokolebati, da se iznevjeri u službi, na koju ga je Bog pozvao. On ne zaboravlja svoga naroda ni u teškim časovima sužanjstva, nego mu preko svoga druga Baruha upravlja riječi utjehe: »Ufajte se, djeco i utječite se Bogu, da vas izbavi iz vlasti i ruku neprijateljskih, jer se i ja ufam u Vječnoga, da će vas izbavit ... Sa žalošću i plačem rastao sam se od vas, ali Bog će mi vas povratiti na vječnu radost i veselje ... Djeco, podnosite strpljivo srdžbu Božju, koja se oborila na vas! ... Kao što je vaše srce bilo sklono otpadu od Boga, tako pokažite sada deseterostruki žar, da Ga opet potražite, jer Onaj, koji je poslao na vas nesreću, priklonit će vam vječnu radost, kad vas bude spasio« (Bar 4, 21—29). U pismu pak, što ga Jeremija, potaknut Božjom objavom, upravlja zaslužnicima u Babilonu, poručuje i upozorava ih: »Babilonski kralj Nabukodonosor odveo vas je kao sužnje u Babilon radi grijeha, kojima ste se ogriješili protiv Boga ... U Babilonu ćete ostati do sedmog naraštaja. Potom će vas u miru dovesti natrag.« Jeremija ih dalje opominje, neka se ne dadu zavesti prividnim sjajem babilonske idololatrije, nego neka govore u svojim srcima: »Tebi Gospode, treba da se klanjamo! ... Moj je anđeo kod vas, on će čuvati vaš život!« (Bar 6, 1—6).

A kako je divna molitva proroka Jeremije na kraju njegovih Tužaljki nad zarobljenicima u Babilonu: »Spomeni se, Gospode, što nas je zadesilo! Obazri se na nas i pogledaj na naše osramoćenje! ... Sirote smo bez oca, naše su majke kao udovice. Vodu pijemo za novac, ... na vratu su nam zatirači, izmoreni smo i ne nalazimo odmora. Uz životnu opasnost zarađujemo svoj kruh. Koža nam je užarena kao peć radi velike gladi. Siluju nam žene na Sionu i djevojke po judejskim gradovima. Knezove su nam povješali, dostojanstvo staraca prezreli, mladići prenose žrvnje, dječaci posreću pod teretom drvâ. U našem je srcu nestalo radosti, naša se igra obratila u žalost. Pao nam je vijenac s glave, jao nama, što smo zgriješili! Tuga nam je obuzela srca, smrklo nam se pred očima zbog Sionske gore, koja je opustjela; lisice po njoj šetaju. A Ti, Gospode, zar da zauvijek zaboraviš na nas? Obrati nas, Gospode, k sebi! Obnovi nam negdašnje dane! Ili zar si nas sasvim odbacio i zar se tako srđiš na nas?« (Tuž 5, 1—22).

Nije li to uzoran primjer brižljivosti i pažnje pravog duhovnog pastira prema onim vjernicima, koji su ga u domovini prezirali i smjehivali, a on im sve to velikodušno oprašta i nalazi za njih riječ samilosti i utjehe!

Kako li se često i danas događa svećenicima, duhovnim pastirima naroda, da pored svega svog revnosnog i požrtvovnog djelovanja doživljuju gorku nezahvalnost?

Ipak, ni u takvim teškim časovima pravi duhovni pastiri svojih vjernika, revni i brižni svećenici, ne treba da klonu duhom, ili da očajavaju, nego puni pouzdanja u Božju providnost da ustraju na svom teškom i mukotrpnom putu, imajući pred očima tipski uzor proročke i svećeničke požrtvovnosti proroka Jeremije, komu se možemo s pouzdanjem utjecati molitvom za Božju pomoć, da se i za nas moli, kao što se molio za starozavjetne svećenike i povjereni im narod (II Mkb 15, 12—16).